

**Bruselj, 23. junij 2025
(OR. en)**

10688/25

**MOG 59
SY 6
CFSP/PESC 952
COPS 315**

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta o Siriji

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o Siriji, ki jih je Svet za zunanje zadeve odobril na seji 23. junija 2025.

Sklepi Sveta o Siriji

1. Padec kriminalnega Asadovega režima je zgodovinska priložnost za sirsko prebivalstvo, ki je v preteklih štirinajstih letih ogromno pretrpelo in izkazalo izredno odpornost pri svojih prizadevanjih za dostojanstvo, svobodo, demokracijo in pravičnost. Vsi Sirci in Sirke bi morali imeti možnost, da končno ponovno združijo, stabilizirajo in obnovijo svojo državo, ponovno vzpostavijo pravičnost in zagotovijo prevzem odgovornosti ter tako obrnejo novo stran v zgodovini Sirije. V tem kritičnem obdobju Evropska unija še naprej stoji ob strani sirskemu prebivalstvu ter je zavezana mirni in vključujoči tranziciji, ki jo bo vodila Sirija in zanjo tudi prevzela odgovornost, da bi pomagala zgraditi boljšo prihodnost za vse Sirce in Sirke.

2. Evropska unija pozdravlja zavezo začasnega predsednika Ahmeda Al Šare in prehodne vlade, da bosta zgradila novo Sirijo na podlagi narodne sprave, pravne države, delitve oblasti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin za vse Sirce in Sirke brez razlikovanja, pri tem pa v celoti zaščitila raznolikost države. Pozdravljamo tudi začetne ukrepe, sprejete v zadnjih mesecih, da bi postavili temelje za mirno in vključujočo tranzicijo, vključno z organizacijo prve konference za nacionalni dialog, sprejetjem ustavne deklaracije in imenovanjem prehodne vlade. EU poziva k celovitemu izvajanju teh začetnih ukrepov in zavez ter ključnih načel iz ustavne deklaracije, k nadaljevanju nacionalnega dialoga, hitremu oblikovanju ljudske skupščine in pripravi stalne ustave, ki bosta zadostili težnjam vseh Sircev in Sirk, ter k izvedbi resničnih volitev v treh do petih letih, kot je predvideno v skladu z mednarodnimi standardi, in ki bodo vsem Sircem in Sirkam omogočile polno politično udeležbo. EU prav tako poziva prehodno vlado, naj si prizadeva za vzpostavitev močnih in neodvisnih pravosodnih institucij. EU je pripravljena podpreti tozadevna prizadevanja prehodne vlade.

3. Treba je spoštovati, varovati in izpolnjevati človekove pravice in temeljne svoboščine vseh sirskih prebivalcev in prebivalk brez kakršne koli diskriminacije. Ženske imajo v novi Siriji temeljno vlogo, zato EU oblasti še naprej poziva, naj jim zagotovijo polno, enakopravno in smiselno udeležbo na vseh področjih političnega življenja in družbe.

4. EU še naprej poziva k takojšnji ustavitvi nasilja po vsej Siriji. EU je bila zelo zaskrbljena zaradi vsesplošnega nasilja v sirski obalni regiji in na drugih območjih okoli Damaska spomladi 2025. EU odločno obsoja napade vseh strani in grozljive zločine proti civilistom. EU poziva prehodne oblasti, naj ohranijo red, zagotovijo nadzor nad oboroženimi skupinami, zaščitijo vse Sirce in Sirke, ne glede na njihovo etnično ali versko pripadnost, in zahtevajo, da vsi storilci kaznivih dejanj odgovarjajo zanje v skladu z mednarodnim pravom, normami in standardi. EU pozdravlja odziv prehodnih oblasti, zlasti ustanovitev preiskovalnega odbora, ter poziva k hitri, pregledni in nepristranski preiskavi ter k preglednemu procesu nadaljnjega ukrepanja, osredotočenemu na žrtve. Preiskovanje teh kaznivih dejanj bi bilo treba omogočiti tudi ustreznim mehanizmom ZN. EU obsoja vse oblike škodljivega tujega vmešavanja, katerega namen je ogroziti narodno spravo.

5. Sirska civilna družba, svobodni in neodvisni mediji ter sirska diaspora imajo ključno vlogo, da zagotovijo uspešnost tranzicije v Siriji pri izgradnji mirne, pravične, vključujoče in pluralistične družbe. EU poziva prehodno vlado, naj zaščiti državljanski prostor z zagotavljanjem varnega in ugodnega okolja za lokalno in mednarodno civilno družbo ter neodvisne medije brez groženj, ustrahovanja in upravnih ovir. EU in njene države članice bodo nadaljevale dolgoletno sodelovanje s sirsko civilno družbo in jo še naprej podpirale. 6. Za tranzicijo in obnovo Sirije bodo potrebna dolgoročna in trajna prizadevanja. EU v ta namen sodeluje s prehodno vlado, tesno pa sodeluje tudi z regionalnimi in mednarodnimi partnerji, ter mednarodno skupnost poziva, naj okrepi svojo politično in finančno podporo na podlagi načel iz Akabe (14. december 2024), Riada (12. januar 2025), Pariza (13. februar 2025) in Bruslja (17. marec 2025) ter zavez, napovedanih na deveti bruseljski konferenci. Mednarodna skupnost, vključno s sistemom Združenih narodov in njegovimi različnimi agencijami ter pobudami EU za usklajevanje donatorjev, lahko pomembno prispeva k podpori za politično tranzicijo v Siriji, tranzicijsko pravičnost, spravo, socialno-ekonomsko okrevanje in obnovo, in sicer v duhu ključnih načel RVSN 2254. EU v zvezi s tem še naprej podpira delo posebnega odposlanca ZN za Sirijo in ekipe ZN v Siriji. Zagotavljanje osnovnih storitev in možnosti preživljanja sirskega prebivalstva so pogoj za stabilno in mirno Sirijo. EU poziva mednarodno skupnost, naj Siriji olajša gospodarsko okrevanje in si prizadeva za njeno ponovno vključitev v mednarodni finančni sistem.

7. EU poziva vse akterje v Siriji, naj spoštujejo mednarodno pravo, vključno s pravom o človekovih pravicah. EU še naprej odločno podpira sirsko in mednarodna prizadevanja, da bi se prevzela odgovornost za vsa grozodejstva, ki jih je med Asadovim režimom ali po njem zagrešil v glavnem taisti režim, pa tudi druge strani, na primer Daiš in druge teroristične ali oborožene skupine. Za spravo in trajen mir je nujen celovit in vključujoč proces tranzicijske pravičnosti, ki ga bo vodila Sirija in za katerega bo tudi prevzela odgovornost. Vsi odgovorni za hude kršitve mednarodnega humanitarnega in kazenskega prava ter prava človekovih pravic morajo odgovarjati za svoja dejanja in odgovarjati pred sodiščem, po potrebi tudi s podporo tretjih držav in medvladnih organizacij. Bistveno je tudi, da prehodna vlada sodeluje z drugimi sirskimi in mednarodnimi deležniki, da bi brez diskriminacije odkrili, kaj se je zgodilo s približno 150 000 pogrešanimi osebami. EU v zvezi s tem pozdravlja ustanovitev nacionalnega organa za tranzicijsko pravičnost in nacionalnega organa za pogrešane osebe kot pomemben korak k celoviti pravičnosti in resnici, ki si ju sirsko prebivalstvo zasluži, in ju je pripravljena podpreti. EU priznava bistveni prispevek akterjev civilne družbe, vključno z združenji žrtev in družinskih članov. EU bo tudi v prihodnje odločno podpirala mednarodni, nepristranski in neodvisni mehanizem, komisijo za preiskavo in neodvisno institucijo za pogrešane osebe v Sirski arabski republiki. EU pozdravlja začetek sodelovanja prehodne vlade s temi akterji ter z Urdom visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice (OHCHR) in drugimi ustreznimi organizacijami, kot je Mednarodni odbor Rdečega križa, ter poziva, naj se jim omogoči popoln dostop v vsej Siriji, da bi lahko izpolnili svoje naloge. EU je pripravljena podpreti prizadevanja za mediacijo in spravo na lokalni in nacionalni ravni. EU spodbuja univerzalni pristop k Rimskemu statutu Mednarodnega kazenskega sodišča in Sirsko arabsko republiko poziva, naj razmisli o sprejetju njegove jurisdikcije.

8. Razorožitev, demobilizacija in ponovna vključitev vseh oboroženih skupin v združene nacionalne varnostne sile so pogoj za notranjo varnost in politično stabilnost v okviru pravne države. Pri teh prizadevanjih bi bilo treba zagotoviti izključitev vseh terorističnih in nasilnih ekstremističnih elementov. Proces razorožitve, demobilizacije in ponovne vključitve bi moral biti del širših in trdnih prizadevanj za reformo varnostnega sektorja, s katerimi bi zagotovili odgovoren, pregleden in profesionalen varnostni sektor, ki bi deloval v skladu z mednarodnim pravom. EU v zvezi s tem priznava začetna prizadevanja prehodnih oblasti in pozdravlja dogovor, ki so ga 10. marca 2025 sklenile s sirskimi demokratičnimi silami (SDF), ter podobna prizadevanja po vsej državi. EU zdaj poziva strani, naj si prizadevajo za hitro, celovito in mirno izvajanje dogovora. Skupaj z drugimi partnerji je pripravljena podpreti proces reforme varnostnega sektorja.

9. EU pozdravlja izjave prehodne vlade, v katerih se je zavezala k razvoju miroljubnih odnosov z vsemi državami in popolnemu spoštovanju mednarodnega prava, tudi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu. EU je pripravljena sodelovati s prehodno vlado v regionalnih in večstranskih forumih, tudi da bi spodbujali učinkovit multilateralizem in na pravilih temelječ mednarodni red, v središču katerega so Združeni narodi. EU poziva Sirijo in tudi vse druge države, naj izrazijo svoje stališče proti vojaški agresiji in ozemeljski priključitvi v skladu z načeli Ustanovne listine ZN. EU opozarja na pomen pozitivnih glasov v Generalni skupščini ZN, s katerimi se obsoja agresija Rusije proti Ukrajini ter prizadeva za celovit, pravičen in trajen mir v Ukrajini. EU poleg tega obsoja odločitve Asadovega režima, s katerimi je bila priznana kršitev suverenosti in ozemeljske celovitosti Ukrajine in Gruzije, ter poziva prehodne oblasti, naj te odločitve preklicajo na podlagi spoštovanja suverenosti in ozemeljske celovitosti vseh držav. EU ponovno poudarja, da v skladu z mednarodnim pravom in resolucijama Varnostnega sveta ZN 242 in 497 ne priznava izraelske suverenosti nad zasedeno Golansko planoto.

10. EU vse zunanje akterje brez izjeme poziva, naj v celoti spoštujejo enotnost, neodvisnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Sirije. EU obsoja vse enostranske tuje vojaške akcije in prisotnost ter poskuse spodkopavanja stabilnosti Sirije in njenih obetov za mirno tranzicijo, tudi s tujim manipuliranjem z informacijami in vmešavanjem. V zvezi s tem je EU še vedno resno zaskrbljena zaradi dejanj Rusije in Irana, ki sta glavna sotorilca brutalnega zatiranja prebivalstva s strani Asadovega režima, njun cilj pa je ponovno podžigati nasilje in destabilizirati Sirijo. Čeprav bi bilo treba obravnavati varnostne pomisleke Izraela, pa je EU globoko zaskrbljena zaradi napadov izraelskih obrambnih sil v več regijah ter njihove stalne prisotnosti in vojaških operacij, zlasti v južni Siriji. EU poziva Izrael, naj spoštuje demilitariziran varovalni pas in pogoje sporazuma o umiku sil iz leta 1974. Še vedno je zaskrbljena zaradi sodelovanja oboroženih skupin, ki jih podpira Turčija, na severu države. Obravnavati bi bilo treba varnostne pomisleke Turčije, hkrati pa zagotoviti, da bodo lahko vsi Sirci, vključno s Kurdi, uživali varnost in temeljne pravice.

11. Boj proti Daišu in drugim terorističnim skupinam, ki še naprej ogrožajo Sirijo, regijo, Evropo ter mednarodni mir in varnost, ostaja prednostna naloga v hitro spreminjajočih se političnih in varnostnih razmerah. EU poziva prehodno vlado, naj se še naprej bori proti mednarodnemu terorizmu, zlasti proti pripadnikom Daiša in Al Kaide, tudi s sodelovanjem s svetovno koalicijo za boj proti Daišu. Poudarja tudi, da je treba odločno obravnavati grožnjo, ki jo predstavljajo vsi tuji teroristični borci v Siriji. EU je predana partnerica svetovne koalicije za boj proti Daišu in bo kot sovoditeljica osrednje tematske skupine imela dejavnejšo vlogo pri zagotavljanju trajnega poraza terorizma in preprečevanju ponovnega vzpona terorističnih skupin. Potreba po ohranitvi varnega delovanja objektov, v katerih so pridržani pripadniki Daiša in njihove družine v severovzhodni Siriji, je regionalno in svetovno varnostno vprašanje, ki zahteva skupna prizadevanja. EU je skupaj z državami članicami zavezana povečanju podpore varnemu delovanju taborišč in centrov za pridržanje v severovzhodni Siriji ter poziva mednarodne partnerje, naj še naprej sodelujejo, povečajo financiranje in si prizadevajo za trajnostne rešitve. EU spodbuja svetovno koalicijo za boj proti Daišu, mednarodne partnerje in prehodno vlado, naj si prizadevajo za deradikalizacijo, rehabilitacijo in ponovno vključevanje sirskih državljanov, ki so trenutno v taboriščih al-Hol in al-Rodž, ter podpirajo pregon oseb, osumljenih terorističnih dejanj ali omogočanja takih dejanj.

12. EU pozdravlja sodelovanje prehodne vlade z Organizacijo za prepoved kemičnega orožja (OPCW) in poziva prehodno vlado, naj zagotovi hitro izvajanje nadaljnjih ukrepov za odpravo sirskega programa kemičnega orožja za vedno in boj proti nevarnosti širjenja tega orožja. EU bo še naprej dejavno podpirala dejavnosti OPCW, tudi s finančno podporo, z namenom preiskav, varovanja in popolnega uničenja vsega kemičnega orožja v Siriji, vključno s proizvodnimi obrati, druge pa poziva, naj storijo enako. EU pozdravlja sodelovanje prehodne vlade z Mednarodno agencijo za atomsko energijo (IAEA) in poziva prehodno vlado, naj sodeluje z IAEA in zagotovi dosledno izvajanje sporazuma o nadzornih ukrepih v okviru NPT za Sirijo ter pojasni odprta vprašanja, povezana s preteklimi dejavnostmi. EU spodbuja Sirijo, naj nemudoma sklene in uveljavi dodatni protokol. EU bo še naprej dejavno podpirala dejavnosti IAEA ter njeno nepristranskost in neodvisnost.

13. Boj proti proizvodnji in trgovini s prepovedanimi drogami, kot je Captagon, in z njimi povezanim mrežam organiziranega kriminala je bistvenega pomena. Pozdravljamo ukrepe prehodne vlade, zlasti uničenje več obratov za proizvodnjo drog, in jo spodbujamo, naj v sodelovanju z Urdom Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC) ter evropskimi in regionalnimi partnerji razvije trajnostno strategijo za preprečevanje ponovne vzpostavitve proizvodnje Captagona.

14. EU je zaskrbljena zaradi še vedno katastrofalnih humanitarnih razmer v Siriji, saj 90 % Sircev in Sirk živi pod pragom revščine, 16,5 milijona Sircev in Sirk je odvisnih od humanitarne pomoči, več kot 7,2 milijona je notranje razseljenih oseb, vključno z več kot 2 milijonoma v taboriščih, ki imajo omejen dostop do osnovnih storitev, kot sta hrana in voda, več kot 5 milijonov pa je beguncev, ki so večinoma nastanjeni v sosednjih državah in v EU. Razmere na področju prehranske varnosti se še naprej slabšajo, zdravstveni sistem propada, dostop do osnovnih storitev je še vedno zelo omejen, tudi zaradi stalnih sovražnosti z napadi na kritično infrastrukturo. V državi je polno neeksplodiranih ubojnih sredstev in protipehotnih min, kar ovira varno vračanje in obnovo ter ogroža življenje civilistov, vključno z ranljivimi skupinami, ženskami in otroki. EU opozarja, da je treba spoštovati mednarodno humanitarno pravo ter zagotoviti neoviran in trajen dostop humanitarne pomoči ter stalno zaščito civilistov, humanitarnih delavcev in civilne infrastrukture. EU bo še naprej imela vodilno vlogo pri humanitarnem financiranju, pri čemer bo v skladu s humanitarnimi načeli v vsej Siriji upoštevala pristop, ki temelji na potrebah, svoj odziv na izredne razmere pa bo dopolnjevala s pomočjo pri zgodnji obnovi. Humanitarno pomoč bi bilo treba dopolniti z dolgoročnimi in razvojnimi naložbami ter obnovo, da bi zagotovili bolj trajnostno okrevanje in stabilizacijo države ter večjo odpornost sirskega prebivalstva s krepitvijo sodelovanja med prebivalstvom in lokalnimi oblastmi. EU je še posebej zaskrbljena zaradi stanja kritične infrastrukture po vsej Siriji, zlasti v zdravstvenem, vodnem in elektroenergetskem sektorju. EU se vse od začetka krize leta 2011 odziva na najnujnejše življenjsko pomembne potrebe in vprašanja zaščite najranljivejših. Ko je Sirijo leta 2023 prizadel potres, je EU poleg humanitarne pomoči aktivirala mehanizem EU na področju civilne zaščite in zmogljivost za evropski humanitarni odziv.

15. EU je skupaj s svojimi državami članicami dosledno vodilna pri zagotavljanju pomoči Sircem in Sirkam ter ostaja neomajno zavezana podpori sirskemu prebivalstvu. V zadnjih štirinajstih letih so EU in njene države članice mobilizirale skoraj 37 milijard EUR humanitarne, razvojne, gospodarske in stabilizacijske pomoči za podporo Sircem in Sirkam v državi in po vsej regiji. EU ostaja zavezana podpori Siriji na njeni poti k stabilizaciji in obnovi v okviru prednostnih nalog, kot so vzpostavljanje institucij in javne reforme, socialno-ekonomsko okrevanje (možnosti preživljanja in delovna mesta, podpora ključnim sektorjem, kot so kmetijstvo, zagotavljanje osnovnih storitev, kot so voda, komunalne storitve, zdravje in elektrika), socialna kohezija, človekove pravice, tranzicijska pravičnost in varstvo bogate kulturne dediščine države. EU poudarja pomen krepitve vloge mladih, zlasti žensk in deklet, tako da se jim zagotovijo možnosti za izobraževanje, razvoj spretnosti ter dejavno sodelovanje v javnem življenju in prizadevanjih za socialno-ekonomsko okrevanje. Podpora EU socialno-ekonomskemu okrevanju in obnovi bo sorazmerna z razvojem dogodkov v državi in ukrepi prehodne vlade. EU poziva mednarodno skupnost, naj okrepi svojo pomoč. Na podlagi devete bruseljske konference 17. marca 2025, na kateri sta EU in mednarodna skupnost zbrali skupaj 5,8 milijarde EUR zavez za prihodnji dve leti, vključno s 3,37 milijarde EUR s strani EU in njenih držav članic, se namerava EU še naprej usklajevati s ključnimi državami, ki prispevajo k obnovi Sirije, vključno z mednarodnimi finančnimi institucijami in regionalnimi partnerji, da bi zagotovila dopolnjevanje mednarodnih prizadevanj. EU podpira sedanja prizadevanja mednarodnih finančnih institucij za oceno potreb Sirije in njihovo obnovljeno sodelovanje s prehodno vlado. Svet poziva Evropsko investicijsko banko, naj ponovno začne svoje dejavnosti v Siriji, da bi podprla ta prizadevanja.

16. EU je maja odpravila vse preostale gospodarske sankcije proti Siriji, da bi podprla vključujočo politično tranzicijo Sirije ter njeno hitro gospodarsko okrevanje, obnovo in stabilizacijo v skladu s postopnim in reverzibilnim pristopom. EU ohranja sankcije, povezane z Asadovim režimom, v skladu s svojim pozivom k prevzemu odgovornosti ter sankcije iz varnostnih razlogov. Hkrati je EU uvedla dodatne sankcije proti kršiteljem človekovih pravic in tistim, ki podpihujejo nestabilnost v Siriji. V zvezi s tem opozarja na izjavo Sveta o odpravi gospodarskih sankcij EU z dne 20. maja 2025.

17. Padec Asadovega režima je med milijoni sirskih beguncev, tudi v državah članicah EU, in med notranje razseljenimi osebami vzbudil ogromno upanje, da se bodo lahko vrnil domov. EU je seznanjena z izjavami prehodne vlade, da je njen ključni cilj vrnitev sirskih beguncev pod ustreznimi pogoji. Seznanjena je tudi z izjavami UNHCR, da položaj v Siriji trenutno ne omogočajo obsežnih prostovoljnih repatriacij v Sirijo glede na humanitarne, gospodarske in varnostne razmere. Je pa EU zavezana, da bo pomagala ustvariti pogoje za varno, dostojno, prostovoljno in trajno vrnitev v Sirijo, ter je pripravljena podpreti tiste, ki se želijo prostovoljno vrniti. Ključno je zagotoviti, da se ohrani azilni prostor za begunce in spoštuje načelo nevračanja. EU ostaja zavezana krepitvi spremljanja zaščite, nadaljnjega ukrepanja, podpore in storitev za razseljene osebe ali tiste, ki se na novo vračajo v Sirijo, zlasti z UNHCR. EU pozdravlja prizadevanja sosednjih držav, ki v več kot desetletju konfliktov gostijo sirske begunce, in ponovno potrjuje svojo zavezo, da bo še naprej podpirala begunce in gostiteljske skupnosti, da bi se okrepila njihova odpornost. V zvezi s tem lahko države članice EU še naprej ocenjujejo možnost, da dovolijo poizvedovalne obiske, med katerimi mednarodna zaščita ni preklicana.

18. EU bo s popolno ponovno aktivacijo delegacije EU čim prej zagotovila močnejšo in stalno diplomatsko prisotnost v Damasku.